

Pýthagorejci

Zaslechnuté výroky (*Akúsmata*) a *Symbola*:

58 C 1 = Aristotelés, *Analytica posteriora* II, 11; 94b33

58 C 2 /1 = Porfýrios, *Vita Pythagorae* 41

Mluvil pak leccos obrazně po způsobu mystickém, což podrobněji vypsál Aristotelés (fr. 196 Rose). Tak nazýval moře [Kronovou?] slzou, Velký Vůz rukama Rheinýma, Plejády lyrou Mús, planety psy Persefoninými - a zvuk, který se po úderu ozývá z kovu, nazýval hlasem některého z daimonů, uzavřených v kovu.

58 C 2 /2 = Ailiános Klaudios, *Varia historia* IV, 17, 11

Říkal, že ze všeho nejposvátnější je list slézu. Říkal též, že ze všeho nejmoudřejší je číslo a potom ten, kdo dal věcem jména. Zemětřesení vysvětloval tak, že to není nic jiného než [schůzka mrtvých]. Duha je prý [záře Slunce] a znění v uších je hlasem mocnějších [daimonů?].

58 C 3 = Diogenés Laertios, *Vitae philosophorum* VIII, 34-36

Podle Aristotelova spisu *O pýthagoricích* (fr. 195 Rose) prý Pýthagorás nařizuje, abychom se zdržovali bobů. Protože se podobají buď varlatům nebo branám Hádu ... neboť pouze boby nemají kolínka - nebo proto, že se přirozeností podobají veškerenstvu, nebo že slouží oligarchii, protože se užívají k volebnímu losování. Také nedovoluje zvedat to, co upadlo ze stolu, buď proto, aby si lidé nezvykali jíst nezřízeně - nebo proto, že to bylo určeno některému mrtvému. Vždyť i Aristofanés v komedii *Héróové* říká (fr. 305 K.), že co padá se stolu, náleží héroům:

„Neokoušejte již toho, spadne-li co se stolu.”

Dále nebylo dovoleno jíst bílého kohouta, neboť je prosebníkem, což patřilo mezi dobré věci – a je zasvěcen Luně, protože oznamuje hodiny. Bílá barva patří k dobré přirozenosti, černá ke zlé. Nebylo dovoleno ani sahat na posvátné ryby, poněvadž bohům a lidem nesmí být určeno totéž, podobně jako svobodným a otrokům. (35) Chléb se nemá lámat, (...) dělení prý způsobuje zbabělost v boji, podle jiných zase proto, že dělením počíná veškerenstvo. (Z těles je prý nejkrásnější koule, z plošných útvarů kruh. Stárí a vše, co se zmenšuje, si je podobné, jako je totéž růst a mládí. Zdraví je trváním podoby, nemoc kažením podoby.) O soli říkal, že má být na stůl předkládána jako připomínka toho, co je správné, neboť sůl uchovává všechno, cokoli přijme, a vzniká z nejčistších věcí: ze Slunce [verze: z vody] a z moře. (36) Toto našel Alexandros a cituje to v *Památkách Pýthagoriků*, následující místa jsou u Aristotela.

58 C 4 = Iamblichos, *De vita Pythagorica* 82-86

Filosofie těchto akúsmatiků (posluchačů) však spočívá v nedokazatelných *Zaslechnutých výrociích* a bez důvodu, totiž že něco musí být konáno tak a tak. Toto vše, co by při rozumu

zhynulo, se pokoušejí střežit jako božská dogmata. Sami si však o těchto výrociích neosobují právo mluvit, ale předpokládají o nich, že nejlepší uvažování mají ti, kdo těchto výroků slyšeli nejvíc. Všechny tyto takzvané *Zaslechnuté výroky* se dělí na tři druhy: Jedny z nich označují, co něco je; druhé, co je v nejvyšším stupni; a třetí, co se má dělat nebo nedělat. Výroky o tom, co něco jest, jsou například tyto:

Co jsou ostrovy blažených? Slunce a Luna.

Co je věštírna v Delfách? Čtveřice.

Co je vskutku harmonie? V níž jsou Sirény.

Výroky o tom, co je v nejvyšším stupni, jsou např. tyto:

Co je nejspravedlivější? Obětovat.

Co je nejmoudřejší? Číslo a potom ten, kdo dal věcem jména.

Co je nejmoudřejší z věcí u nás (lidí)? Lékařství.

Co je nejkrásnější? Harmonie.

Co je nejsilnější? Myšlenka (důmysl, záměr, *gnómé*).

Co je nejlepší? Blaženost (*eudaimonia*).

Co se říká nejpravdivěji? Že lidé jsou špatní (škodliví, nemocní, *ponéroi*).

(83) Takové tedy jsou ony *Zaslechnuté výroky*... *Zaslechnuté výroky* o tom, co se má dělat nebo nedělat, jsou například tyto:

Je třeba plodit děti, neboť je nutné zanechat po sobě někoho, kdo by místo nás uctíval boha.

Nebo:

Je třeba nejprve uvazovat pravý střevíc.

Nebo:

Nemá se chodit po veřejné silnici, ani ponořovat ruku do nádoby s posvátnou vodou, ani se koupat ve veřejných lázních; neboť při tom všem není jasné, zda spoluúčastníci jsou (rituálně) čistí. (84) A další takovéto ...

58 C 5 = Pseudo-Aristotelés, *Oeconomica* I, 4; 1344a8

58 C 6 /1 = Súda, heslo Anaximandros (2.)

Mladší Anaximandros z Milétu, Historik: Žil za časů Artaxerxových (405/359 před n. l.)...

Napsal *Výklad pythagorejských Symbolů*, který obsahuje: „Nepozvedávat jho“, „nekopat [nerozdělávat oheň?] nožem“, „nejíst odlomený chléb [nebo: nejíst chléb z celého bochníku?]“...

58 C 6 /2 = Diogenés Laertios, *Vitae philosophorum* II, 2

Byl však i jiný Anaximandros, historik. I on byl Milétan a psal iónsky.

58 C 6 /3 = Porfyrios, *Vita Pythagorae* 42-45

Podoba *Symbolů* je pak takováto: „Nepozvedávat jho“, což znamená neomezovat; ...

58 C 6 /4 = Iamblichos, *Protrepticus* 21 (106, 18 Pist.)

Toto jsou ona tak řečená *Symbola*:

1. Když se jdeš poklonit do chrámu, nemluv ani nedělej nic, co souvisí se všedním životem.

2. Chod' mimo cestu, nevstupuj do svatyně, ...
3. Obětuj a klaň se neobutý.
4. Odvrať se od veřejných cest a vykračuj si po pěšinách.
5. Nedotýkej se močůvky (?), patří totiž chthonickým bohům.
- 6.
7. Zvuk vanoucích větrů ucti.
8. Nerozdělávej oheň nožem.
- 9.
- 10.
11. Obouvej si nejprve pravou botu...
12. O pýthagorejcích bez světla ani nemluv.
13. Nepozvedávej jho.
14. Nevracej se, když odcházíš z domu. Jdou totiž Erínye.
15. Nemoč otočený ke Slunci.
- 16.
17. Kohouta nejez ani neobětuj. Je totiž zasvěcen Měsíci a Slunci.
- 18.
- 19.
- 20.
21. Vlaštovky netrp v domě.
22. Prsteny nenos.
- 23.
- 24.
25. Neměj nedůvěru k nepochopitelným bohům ani k božským dogmatům.
- 26.
- 27.
- 28.
- 29.
30. Nepojídej srdce.
31. Nejez mozek.
- 32.
33. Červené neber.
- 34.
35. Neměj zlato a nepřibližuj se k plození dětí.
36. Pečuj o oděv a krok, ten je "oděv za tři oboly".
37. Zdrž se bobů.
- 38.
39. Zdrž se všeho, v čem je duše.